

Cyklistické harakiri pro fajnšmekry

text a foto Monika a Jirka Vackovi

DLOUHÉ KILOMETRY V HLUBOKÉM PÍSKU ČI KAMENÍ ČASTO DOPLNĚNÉ ROLETAMI OD DŽÍPŮ, DENNÍ TEPLoty VYSOKO NAD 30 °C A NOČNÍ I HLUBOKO POD NULOU, NADMOŘSKÉ VÝŠKY PŘES 4000 METRŮ, VŠUDE OKOLO KRÁSNÉ BÍLÉ VRCHOLKY VULKÁNŮ, Z NICHŽ NĚKTERÉ JSOU STÁLE ČINNÉ, BAREVNÉ LAGUNY S OBROVSKÝMI HEJNY PLAMENĀKŮ, TERMÁLNÍ OBLASTI, CHUDÉ VESNIČKY A KOLEM PASOUCÍ SE LAMY A ALPAKY, DIVOKÉ VIKUNI POBÍHAJÍCÍ V POUŠTI, PŘEJEZD OBROVSKÝCH SOLNÝCH PLÁNÍ SALAR DE UYUNI A COIPASA A VYSOKÉ KVETOUČÍ KAKTUSY. TO VŠE A MNOHEM VÍCE VÁS POTKÁ, POKUD SE VYDÁTE Z BOLIVIJSKÉ SAJAMY PODĚL CHILSKÝCH HRANIC AŽ DO SAN PEDRO DE ATACAMA.

Pokud byste se snad po přečtení tohoto článku chtěli na tuto trasu vydat, začátek nebo konec bude zcela určitě v La Pazu, odkud jsme vyjeli i my. Součástí La Pazu je dnes i předměstí El Alto s letištem ve výšce 4100 m n. m. Když přiletíte přímo sem, může vám nadmořská výška činit problémy. Pak je nejlepší vydat se do centra La Pazu, které se nachází v kotlině o 500 metrů níže, a strávit zde alespoň dva dny. My jsme naštěstí přijeli od jezera Titikaka už aklimatizovaní.

Po vystoupení uvedených 500 metrů nás vyvedla z města široká výpadovka. Osvědčené pravidlo je jet v levém pruhu, v pravém

nás neustále atakovaly zastavující autobusy a mikrobuses nabírající cestující. Po sto kilometrech po celkem rovné silnici jsme dojeli na křižovatku do Patacamayi, kde silnice rovně pokračuje na Oruro, Potosí a Sucre a doprava odbočuje na chilské hranice a Sajamu, kam jsme měli namířeno. Po asfaltu jsme pokračovali do městečka Curahuara de Carangas, kde nás překvapil nádherný starý kostelík. Silnice se v těchto místech už dost vlnila a krajina začala být velmi rozmanitá. Ukázala se nám konečně majestátní Sajama, nejvyšší hora Bolívie, a my dál pokračovali kopcovitou krajinou až k jejímu úpatí.

Sajama

Když jsme odbočili asi z nejlepší bolivijské silnice do 11 kilometrů vzdálené vsi Sajama, netušili jsme, co nás čeká. Projet zmíněnou cestu nám trvalo skoro dvě a půl hodiny! Hluboký písek, kam se zařezávala naše kola jak nůž do másla, spolu s protivětrm nás nutil kola asi tři kilometry tlačit. Sami jsme nevěřili, že takhle může vypadat cesta, a to jsme ještě netušili, jaké cesty nás čekají v dalších dnech. Hned u vjezdu do vesničky si místní postavili závoru a vybírají 30 bolivianů za vstup do NP Sajama. Většina turistů, kteří sem zabloudí, touží vylézt na nejvyšší bolivijskou horu. V této době byl ale

Oblast s vysokými kaktusy

Silnice k chilským hranicím Tambo Quemado

statistika

16 dnů v sedle (La Paz – San Pedro)
ujeto celkem 1177,5 km z toho jen 383 km na asfaltu
defekty 2x píchlé zadní kolo, každý jednou
nejdelší úsek 111 km (Salar de Uyuni – Colcha K)
nejvyšší projetí bod 4953 m n. m.
ubytování 1x hotel, 10x hostel, 1x domek domorodce, 1x vojenská základna, 1x podlaha restaurace, 2x stan

ledovec na vrcholu už měkký, a tak i proto byl ve vesničce úžasný klid a pouze dva páry turistů. Místní zde nabízejí ubytování a teplé jídlo ve svých malých skromných příbytcích. Obojího jsme využili. Druhý den jsme se jeli podívat na sedm kilometrů vzdálené termální gejzíry a od nich přešli písečnou pampou vykoupat se do termálních jezírek s úžasným pohledem na vulkán. Místní ten den naháněli na stříhání divoké vikuni dál od vsi, takže ve vesnici ani kolem ní nebylo živé duše. Odpoledne jsme přešli opět oněch jedenáct náročných písečných kilometrů a po asfaltu dojeli proti větru do asi 16 kilometrů vzdáleného hraničního městečka Tambo Quemado, kde jsme přespalí.

Rozestlaná postel a teplá večere

Ráno jsme definitivně na několik dalších dnů opustili pohodlný asfalt. Těsně před hranicemi a městečkem je odbočka doleva na vesnici Macaya. Cesta vede podél chilských hranic a celou dobu kolem nás byly vidět krásné zasněžené vulkány, za námi se tyčila Sajama, po pravé straně několik chilských v čele s činnou sopkou Isluga. Cesta byla sjízdna jen pro nákladní auta

Klasická krajina Altiplana

V oblasti kolem salarů byly rozkvetlé kaktusy

se začala rozvíjet. Tady nám ani GPS nebyla schopna pomoci. Naštěstí nám cestu potvrdil protijedoucí džíp. Čeká nás prý brod řeky a více písku. Měl pravdu. Po chvíli jsme dojeli k mrazivé Rio Lauca. Nakonec jsem vše, včetně Moniky, přenesl já. Tak ledovou vodu jsem ještě nebrodil. Nohy mi rozmrzly až po dalších pěti kilometrech. Cesta pokračovala místy dost hlubokým pískem. Chvilí jsme jeli, chvíli tlačili. Občas na nás vykoukla nějaká ta lama a slunce nám už pořádně přitápělo. V dále jsme zahlédli další městečko, Juli. Protože jsme na mapě i na GPS měli další záchytný bod, městečko Tunapa, ani jsme tam nezajížděli a cestu si zkrátali přes další menší salar a najeli rovnou na „hlavní“ cestu, která byla v dále vidět. Vpodvečer v Tunapě jsme se nestačili divit. Chtěli jsme si tu něco koupit a hlavně doplnit vodu, která nám už došla. Bylo tu ale jen pár rozbořených baráků a kromě dvou zedníků, kteří tam dodělávali jeden novější dům, ani noha. Otázka na obchod je pobavila. „A voda?“ Ukázali na nedalekou trubku s kohoutkem. Z té nešla ani kapka! Prý v Sabaye. Kamenitá cesta objížděla několik kilometrů jezero, které se zde v období dešťů vytváří. Mohli jsme zkusit jet rovně, což by nám sice ušetřilo asi deset kilometrů, ale už na kraji se cesta zařízla do hlubokého písku a my nechtěli riskovat, že budeme naše těžká kola několik kilometrů tlačit. A tak jsme po sice tvrdé, ale dost kamenité cestě s roletami udělali takový oblouk, na kterém bylo i několik mrtvých vesnic s rozpadlými domky, a ty, co trochu držely tvar, byly zabeďněné. Narazili jsme tu vždy na jediného člověka a otázka na vodu byla zbytečná. Cesta se zvedala nahoru, GPS ukazovala vzduchem jen šest kilometrů, už se zdálo, že projedeme jen okolo jednoho kopce a budeme v cíli. Vtom se nám cesta

Stoupání od Laguny Colorada až do 4953 m

otočila zpět dolů a bylo jasné, že si ještě něco najedeme. Povrch začal být chvílemi i sjízdny, jenže se mezitím setmělo a po roletách se rychle jet nedalo. Trvalo nám ještě skoro dvě hodiny, než jsme dojeli do města!

Salar de Coipasa

Dlouho jsme se těšili na první velkou solnou pláň. Kousek za městem bylo několik vyježděných cest od džípů jedním směrem. Bylo sucho, a proto je hlína se solí natolik tvrdá, že se jede jak po asfaltu. Ovšem pokud sprchne a zkoušejí to džípy projet a opět to uschne, je to oraniště pro nás cyklisty jen těžko sjízdne. Přejížděli jsme z jedné koleje do druhé a mířili přímo do středu solné pláně Coipasa. Smíchaná hlína se solí postupně běhala, až jsme jeli po čisté soli. Chtěli jsme se podívat k jezeru Coipasa, které napájí Rio Lauca. Namířili jsme více doleva. Bohužel, ani po několika kilometrech jízdy jsme na něj nenarazili, kolem nás byla jen nekonečná solná plocha. Slunce se do nás už pořádně opíralo, oči chránily sluneční brýle. Těžko říci, jak daleko jezero bylo, podle GPS jsme byli v něm?! Potřebovali jsme ale jet a smířili se s tím, že ho nevidíme. Lehce se nám nepokračovalo, povrch byl ve středu solné pláně dost hrubý a vystupovali zde „krápníky“. Museli jsme se i rozhodnout, kudy ven. V mapách vedla hlavní cesta na protějším břehu pod kopci podél pláně, označovaná Intersalar. Několikrát jsme ale změnilí směr, byli jsme nejistí. Narazili jsme na stejně zmatené stopy aut sem a tam. Nakonec jsme se chytli několika, které vedly do stejného místa. Výjezd vypadal dobře a cestu jsme našli. Bohužel po pár stech metrech byla téměř neprůjezdná. Topili jsme se tři kilometry ve 20 centimetrů hlubokém hliněném prachu a jen tlačili. Naštěstí

se to po překonání toho šíleného úseku zlepšilo. Bylo pozdní odpoledne, voda nám ubývala a my jsme věděli, že dnes budeme spát ve stanu. Na mapě byla označena vesnice Luca a my se modlili, abychom zde něco pořídili. Po krátkém odpočinku u obchůdku jsme pokračovali, slunce zapadalo. Jeden místní nám poradil, ať jedeme z vesnice rovně přes planinu, a ukázal na stopy v dále. Oficiální cesta opět kopírovala malé pohoří a toto zkrácení nám ušetřilo pár kilometrů. Odjeli jsme za vesnicí a dál od cesty postavili stan.

Následující den jsme přešli průsmyk, odkud byly krásně vidět části obou velkých solných plání Uyuni a Coipasa, a všude kolem byly rozkvetlé vysoké kaktusy. Úžasné místo. Sjeli jsme do městečka Salinas, kde byly nadlouho poslední větší obchůdky, dokoupili jsme zásoby potravin, dali oběd v hotýlku a namířili si to do osady Jirira, na okraji Salaru de Uyuni.

Salar de Uyuni

V noci se přehnalá pořádná průtrž mračen. Vulkán Tunapa dostal sněhovou čepici. Celou dobu naší expedice jsme se báli, že bude Salar de Uyuni pod vodou a nebudeme ho moci přejet. Byli jsme zde na začátku období dešťů. Poslední dny nepršelo a Salar zůstal až do vče-

trasa

La Paz – Patacamaya – Curahuara de Caracas – Sajama – Tambo Quemado – Macaya – Tunapa – Sabaya – Salar de Coipasa – Luca – Salinas – Jirira – Salar de Uyuni – Colcha K – San Juan – Chiguana – Laguna Hedionda – Laguna Colorada – Laguna Chiviri – Laguna Verde – Laguna Blanca – San Pedro de Atacama – (Calama – Santiago de Chile)

rejšího dne suchý a teď tohle! Takový pech. Nakonec jsme byli moc šťastní, co pro nás přiroda připravila. První tři kilometry byl salar pod dvěma až pěti centimetry vody, a my mohli vidět nádherný zrcadlový efekt, o kterém jsme pouze četli. V období dešťů je totiž salar pokryt pěti až deseti centimetry vody a klidná hladina vytváří jedno obrovské zrcadlo. Poté jsme jeli po suché soli skoro 40 kilometrů směrem na malý turistický ostrůvek Inkawasi s velkým

Chiguana, rezavé nádrže s vodou u vojenské jednotky

kaktusy. Již dříve se nám podařilo stáhnout z internetu několik GPS bodů, takže jak osůvek uprostřed salaru, tak výjezd ze salaru jsme trefili téměř na metr. Sůl zde byla uježděná od aut a nám se jelo lépe než po asfaltu. S nadsázkou se taky říká, že Salar de Uyuni je nejkvalitnější bolivijská silnice! Uprostřed solné pláně jsme se dostali na hlavní turistickou trasu a zbytek dne potkávali spoustu aut s turisty. Po vyjetí nás čekala už zase stará klasika – písek, štěrk, kameny a prach. Dojeli jsme do malé vesnice Colcha K, našli ubytování, ale na otevřenou restauraci jsme štěstí neměli. Slavnostně jsme vytáhli, poprvé v Jižní Americe, vařič. V této části Bolívie jsou také velké problémy s vodou, ale tady měli i vodovodní řad, paní domácí měla na dvorku hadici, a tak jsme mohli po 80 kilometrech v soli umýt naše prosolená kola.

Nocleh ve vojenské základně

Další den se cesta opět více stočila k chilským hranicím. Mířili jsme k poslední „civilizaci“, městečku San Juan, kde jsme museli dokoupit zásoby potravin na dojezd do Chile. Věděli jsme, že další dny už nebude příležitost. Bohužel, sehnat pečivo byl v této části Bolívie někdy nadlidský úkol. Věřili jsme, že

praktické informace

Ceny (1 bolivian = cca 2,50 Kč)

Bolívie patří mezi nejchudší, a tedy i nejlevnější země v Jižní Americe. Přesto stále se zvyšující turistický ruch tlačí ceny každým rokem výše. Po celé zemi jsme nenarazili na větší supermarket, prodává se většinou na ulicích nebo v rodinných obchůdkách. Sortiment zboží byl též velmi omezen. Větší výběr byl pouze u ovoce a zeleniny.

Ubytování ve větších městech a turistických cílech 50–80 Bol za dvouložkový pokoj, na vesnicích, mimo turistické cíle, jednoduchá campamenta 20–40 Bol

Doprava autobus La Paz – Sucre 90 Bol, Sucre – Potosí 15 Bol, Potosí – La Paz 60 Bol, k ceně je nutno připočítat ještě Taxu Terminalu cca 2 Bol

Pošta známka na pohled do Evropy 9 Bol
Vstupy do NP Sajama 30 Bol, NP Laguna Colorado 30 Bol na 4 dny

Internet 2–3 Bol

Volání obecně velmi levné, příklad: asi 10minutový hovor do Čech z veřejného telefonu v Salinas 15 Bol!

Nápoje voda 2 litry 5–8 Bol, Coca Cola 7–10 Bol, Pepsi 6–9 Bol 2l, pivo láhev 1l 7–9 Bol

Jídlo menu (oběd, večeře) 10–15 Bol, houska 0,50 Bol za kus, sušenky 1–2 Bol, paštika – konzerva 90 g 3 Bol, lančmit konzerva 332 g 10–12 Bol

Ostatní plynová bomba velká se závitem 480 g 55–60 Bol (La Paz)

nám poskytli přístřeší v první, krásně sluncem vyhřáté kulaté budově. Vodu jsme si mohli nabrat v kovových rezavých nádržích u nedalekých kolejí. Naštěstí jsme s sebou měli kvalitní mechanický filtr Katadyn Vario a tablety Micropur, což je v této části světa nutností.

Hotel los Flamengos
Ráno jsme se rozloučili s vojáky a vyjeli na nejtěžší a nejkrásnější část bolivijského

Přírodní termální jezírko v Sajamě

Kempink na okraji solné pouště

Apartmánek v Macayae

Altiplana. Kus za Chiguanou začala cesta strmě stoupat a nás míjel první džíp s turisty. Měli jsme pořád jeden velký problém – několik paštik a konzervy s masem a nebylo na co je namazat. Zkusili jsme ho stopnout. Řidič ochotně zastavil, turisté na nás vyjeveně koukali z pohodlí auta, a když jsme mu vysvětlili problém, daroval nám nakonec pytel s houskami. Turisté přidali sušenky a nabízeli vodu. Té jsme měli dostatek. Poděkovali jsme, rozloučili se a pokračovali vzhůru. Do 4200 metrů se stoupalo po celkem sjízdné kamenité cestě, dalších 10 kilometrů cesta pokračovala písčitou planinou, než narazila na poměrně slušnou cestu z Villa Allota. Tento úsek byl opravdu těžký. Většinou se jelo hlubokým pískem, v lepším případě po písčivých roletách a občas to jelo lépe úplně mimo cestu, mezi drny vysoké ostré stepní trávy. Občas nás tu zasáhlo malé tornádko, kterých se tu tvořilo mnoho. Pět vteřin jsme stáli se skloněnou hlavou a zavřenými očima, drželi vši silou kolo a čekali, až nás přestal štípat písek do celého těla. To se několikrát opakovalo. Večer se nám písek sypal odevšad. Na pěkné cestě na Allotu jsme viděli stát džíp. Řidič nám po naší otázce na koupi koly nakonec jednu chlazenou daroval! Když jsme po asi osmi kilometrech sjeli z této přepychové silnice, cesta byla opět strašná. Nejprve po kamení výstup do 4300 metrů a pak se ve zvlněné krajině střídala písek, štěrk a kamení s roletami. Občas se cesta rozvětvila do několika, ale většinou ani jedna nestála za nic. Přejížděli jsme z jedné do druhé, ale moc jsme si nepomohli. K laguně Hedionda jsme dojeli už za tmy. Mělo tu být campamento, levné jednoduché ubytování. Nakonec tu byl pouze, na místní poměry luxusní, Hotel los Flamengos. Hosté tu nebyli, zájem o nás měli, a tak jsme se domluvili. K večeři se podávaly špagety, dezert byla výborná palačinka a pozornost podniku byla malinká sklenka vína. Už předtím jsme si pochutnali na výborném čaji z nějakých bylin. Po té mizérii jsme byli najednou v ráji! Dovršila to teplá sprcha před spaním a dvě gumové placaté termolahve s teplou vodou do postele. Vyřešili jsme i další náš velký problém – nabili jsme díky generátoru baterie do GPS a do foťáku. Ráno nás ohromil pohled přímo z postele na nádhernou žlutou lagunou s plameňáky, tak jsme tu zůstali celé dopoledne.

Když jsme šli před odjezdem poprosit do kuchyně o pitnou vodu, majitel nás přemlouval, abychom mu prodali náš neprodejný dres.

Všude jen písek

Hned za Hediondou byly další čtyři laguny. Nejhezčí byla zeleně zbarvená Laguna Honda. Plameňáci jsou tady na Altiplanu takovým standardem každé laguny. Za poslední lagunou začalo stoupaní do asi 4700 metrů. Vybrat jsme si mohli z asi dvaceti cest. Jet se dalo jen chvilkami. Hluboký písek, rolety, protivítr a stoupaní jsou pro cyklistu smrtící kombinace. Trvalo nám pomalu pět hodin, než jsme se v tom písku vydrápali nahoru, kde se zase všechny cesty/stopy sjely. A pokračovali úzkou průrvou po kamenité cestě dále nahoru, kde byla opět písčito-kamenitá pláň s několika vyježděnými cestami. Znovu jsme si jednu vybrali a kordcali se dál. Když jsme dosáhli nejvyššího bodu, cesty se zlomily dolů do úzkého písčitého údolí. A nám se dařilo v hlubokém písku jet. Občas se sice kolo do písku zabodlo, ale stačilo kousek tlačit a opět jsme jeli. Doteď se divíme, že jsme si tu ani jeden nenabíli nos. Kolo bylo v písku jak na ledě a každou chvíli šlo do hodin. Byli jsme téměř na dotek chilské hranice a prý na pašerácké stezce, proto jsme se trochu schovávali za písčnou dunou. Vítr pomalu ustával, po setmění byla ve 4500 metrech pěkná zima a my byli navlečení do všeho, co jsme měli. Uvařili jsme si čaj a zalezli do spacáků. Alespoň že na tom měkkém písku se usínalo opravdu dobře.

Ráno byla pořád pěkná kosa. Náš původní záměr vyjet v šest jsme záhy přehodnotili. Uskladnění našich zásob vody přes noc jsme také trochu podcenili. Skoro všechna voda byla zmrzlá, jen jedna lahev jako zázrakem přežila a my si mohli udělat čaj. Trasy dnešního dne jsme se hodně báli. Věděli jsme, že nás čeká další těžký úsek. Přejezd pouště Siloli. To nejhorší nás potkalo po devíti kilometrech. Písečná pláň a desítky vyjetých cest. Zvolili jsme průjezd prostředkem se stopou od kola. Bohužel asi po dvou kilometrech se nedalo jet a tlačili jsme oře pomalu dvě hodiny. Slunce páliło, konec v nedohlednu a Siloli před námi. Těžko říci, jestli i cesty po okraji byly tak strašné, ale určitě jsme se shodli, že už nikdy nepojedeme prostředkem. Jediné, co nás psychicky drželo, bylo to, že už před námi někdo na kole

CRAFT

Nejlepší oblékají prádlo CRAFT.

Lukáš Bauer
běžecké lyžování

La Paz – začátek naší bolivijské anabáze

vytrpěl to samé. Zpočátku vypadaly všechny stopy skoro stejně a kolikrát ty, co vypadaly nejlépe, se nedaly později vůbec projet. Když jsme na konci pláňe kola vyvedli na pevnější cestu, která vedla úplně vlevo, mohli jsme konečně nasednout. Není to tu jednoduché, krajina je rozježděná ze všech stran. My jeli vlevo a džípy zase většinou vpravo, ty projedou ale skoro vše, rozjely se a nezpomalovaly a oblaka prachu byla vidět hodně dlouho. Další 10 kilometrů se dalo „jet“. A my opět hledali stopu bez hlubokého písku. Odměnou nám byl krásný skalní útvar Arbol de Piedra. Dali jsme si sváču a začal přijíždět jeden džíp za druhým. Přikoupili jsme si od řidiče láhev koly a jako bonus nám daroval čtyři jablka, od dalších turistů jsme se nechali oba vyfotit u kamenného stromu a dvě holky nám přinesly lízátko. Cyklisté prý potřebují cukr. Cestu zřejmě před několika dny protáhl pluh. A obávaná poušť Siloli se dala projet! Výhodou bylo, že jsme jeli pořád nepatrně z kopce a měli kvalitní široké pláště s dobrým vzorkem. Jet to nahoru, nevíme, jestli bychom byli v sedle. Po pár kilometrech se nám konečně v dálce ukázala červeně zbarvená Laguna Colorada. Sjeli jsme k ní, zaplatili vstup do NP a ubytovali se v nedalekém campamentu.

Výstup do 4953 metrů a gejzíry Sol de Mañana

Po nočním odpočinku nás čekal další zážitek. Po celkem slušné cestě, která vedla z Uyunii na chilské hranice, jsme pomalu stoupali až do 4953 metrů, kde se konečně cesta zlomila. Díky aklimatizaci, kterou jsme za poslední měsíc strávený na Altiplanu měli, nám výstup nečinil velké problémy. Cesta dál pokračovala v drobném výstupu na chilský hraniční pře-

chod, ale my jsme odbočili vlevo a kolem zajímavé geotermální oblasti a gejzírů Sol de Mañana sjeli o nějakých 500 metrů níže k laguně Chalviri. Cesta se pomalu vracela do zdejších špatných standardů. Za krásného západu slunce, kdy se krajina až neuvěřitelně zbarvila doruda, jsme dojeli k jedné restauraci, která byla u malého termálního pramene u laguny. Byla už slušná zima a majitel nás nechal zadarmo přespat na podlaže. Ráno v šest prý musíme vstát, začínají podávat snídaně. Nevěřili jsme mu. Ale měl pravdu. Chvilku po šesté začali před restauraci najíždět džípy s turisty. Ti zde dostanou snídaně a absolvují poslední atrakci, tedy 15–20 většinou amiků naskáče do termálního bazénku o průměru cca pět metrů a hloubce 40 centimetrů a s výškou „cool cool“ udělají fotky se vztyčenou rukou a prsty do V. Džípy je pak odvezou na hranice, kde jede v 10 hodin autobus do San Pedra. To na nás bylo moc. Původně krásná samota se během chvíle změnila v chaos. Koupání v termálu nás rychle přešlo. Naskočili jsme bez snídaně na kola a upalovali rychle pryč, zastavili až o pět kilometrů dál a snažili se do sebe dostat nějakou energii. Ten den na nás padla snad největší krize na expedici. Těžké a dlouhé etapy bez odpočinku se najednou projeví. Nebyla síla šlapat. Museli jsme opět stoupat vzhůru přes průsmyk nad 4700 metrů. Silný vítr se zvedal každý den dříve a dnes se silně rozfoukalo už v 11 hodin. Z vrcholu se sjelo k nádherně tyrkysové laguně Verde, ve které se, pokud je klidná hladina, zrcadlí kuželovitý Licancábur, a k bílé laguně Blanca. Nejhezčí cesta je mezi oběma lagunami a dále po jižním břehu Laguny Blanca, až se dojde ke starému campamentu s pěkným výhledem přes lagunou, kde jsme naposledy přespalí v Bolívii.

Přes hranice do San Pedra de Atacama

Čekal nás poslední výstup. Po kilometru jsme minuli nové campamento a budovu správy parku se vstupní kontrolou a asi o sedm kilometrů dál je bolivijská imigrační bouda. Od ní cesta stoupala dalších skoro šest kilometrů ke krásné asfaltce, po které se více než 30 kilometrů sjíždí o 2300 metrů níže a pak po rovince dojíždí do San Pedra. Chilská imigrační budova je až na začátku San Pedra! San Pedro je velká oáza v poušti a jedno z nejdražších míst v Chile. Podnikají se odtud výlety do nedaleké pouště Atacama, na známé gejzíry Tatio a do Měsíčního údolí. Má přímé autobusové spojení se Santiagem de Chile, odkud létají letadla do celého světa. Případně můžete, tak jako my, odjet do sto kilometrů vzdálené Calamy, u které se nachází největší povrchový důl na světě, a odtud odjet do Santiaga. Je tu větší konkurence a ceny za autobus do Santiaga jsou podstatně levnější.

Cesta ze Sajamy do San Pedra de Atacama byla vůbec to nejhezčí a zároveň nejtvrďší, co jsme během dlouhé expedice po Jižní Americe a v životě kdy zažili. Opravdu důkladně jsme zde otestovali celou naši výbavu, především kola, pláště, brašny a pak též naši fyzickou a psychickou odolnost. Do tohoto článku nebylo možné vtěsnat všechny příhody a příběhy, které jsme tu zažili, ale slibujeme, že na podzim si budete moci přečíst další střípky nejen z této trasy, ale z celé expedice v naší připravované knize. Jako bonus by měl být technický popis, vzdálenosti a mapka s GPS souřadnicemi celé této trasy.

| Generální partner |

| Pořadatel |

| Hlavní partneři |

| Hlavní mediální partneři |

| Mediální partneři |

